

Міністерство охорони здоров'я України
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
Кафедра фізичної реабілітації та спортивної медицини

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор науково-педагогічної та
навчальної роботи
професор  О.М. Власенко
» _____ 2019 року



РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни «Фізична реабілітація та спортивна медицина»

для студентів IV курсу
медико-психологічного факультету
за спеціальністю 225 «Медична та психологічна реабілітація»
галузь знань 22 Охорона здоров'я
рівень освіти: другий (магістерський)

«ЗАТВЕРДЖЕНО»


цикловою методичною комісією з
терапевтичних дисциплін

голова циклової методичної комісії
реабілітації з терапевтичних
дисциплін,
професор _____ Яременко О.Б.

протокол № _____
від « _____ » _____ 2019 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на методичній раді кафедри
фізичної реабілітації та спортивної
медицини

Завідуюча кафедрою фізичної
реабілітації та спортивної
медицини  Дорофєєва О.Є.

протокол № 1
від « 30 » серпня _____ 2019р.

2019–2023 рік

Робоча програма «**Фізична реабілітація та спортивна медицина**»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів IV курсу.

“ 30 ” серпня 2019 року - 16 с.

Розробник: д.мед.н., професор Дорофєєва О.Є.
к.педн., доцент Яримбаш К.С.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри **фізичної реабілітації та спортивної медицини**

Протокол від. “ 30 ” серпня 2018 року № 1_

Завідувач кафедри

(підпис)

(Дорофєєва О.Є)

(прізвище та ініціали)

“ 30 ” серпня 2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань _____. (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки _____. (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність: 225 «Медична та психологічна реабілітація»	Рік підготовки:	
Змістових модулів –		IV-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 45		VII-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «магістр»	Лекції	
		20 год	-
		Практичні, семінарські	
		40 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
25 год	-		
Індивідуальні завдання: -			
Вид контролю: ПМК			

Співвідношення аудиторної роботи до самостійної роботи студентів: 4:5.

Програма з дисципліни «Фізична реабілітація та спортивна медицина» (для студентів IV курсу медико-психологічного факультету спеціальності «Медична та психологічна реабілітація») складена відповідно до проекту Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 225 «Медична та психологічна реабілітація» та примірного навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у вищих навчальних закладах МОЗ України за спеціальністю 225 «Медична та психологічна реабілітація» кваліфікації освітньої «Магістр з медичної та психологічної реабілітації», кваліфікації професійної «Лікар-психолог».

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Вивчення дисципліни «**Фізична реабілітація та спортивна медицина**» передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: нагальну потребу у вивченні комплексу критеріїв, що мають як суто медичне, так і важливе фізичне, соціальне, педагогічне значення.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1 Мета дисципліни «Фізична реабілітація та спортивна медицина» – ознайомити студентів з впливом на організм людини засобів фізичної культури і спорту; розробкою та обґрунтуванням раціональної методики фізичних вправ і спортивного тренування з метою всебічного гармонійного розвитку, зміцнення здоров'я і підвищення працездатності людини.

1.2 Відповідно до мети визначено такі завдання дисципліни:

1. Оволодіти особливостями медико-біологічної підготовки спортсменів до змагань.
2. Оволодіти методикою проведення лікарського контролю.
3. Сформувані необхідні знання, уміння до практичної роботи.

Студент повинен **знати:**

- Лікарський контроль за спортсменами;
- Функціональний контроль;
- Функціональна реабілітація спортсменів і підвищення спортивної працездатності;
- Терапія соматичних захворювань спортсменів;
- Спортивна травматологія;
- Медична реабілітація спортсменів;
- Невідкладна медична допомога у спорті;
- Гігієна спорту;
- Особливості організації роботи служби допінг-контролю

Студент повинен **вміти:**

- застосовувати на практиці отримані знання;
- теоретично та практично вміти організувати лікарське обстеження спортсменів.
- спостерігати та давати аналіз спортивної діяльності;
- використовувати сучасні технології і нові методи в роботі.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту, дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей:**

Загальні:

1. Здатність до організаційної роботи зі створення та забезпечення функціонування організацій зі спортивної медицини, організувати служби здорового способу життя.

2. Здатність здійснювати наукові дослідження з проблематики професійного спрямування,

3. Здійснювати підготовчу роботу з проведення наукових досліджень, використовувати ефективні методи дослідження у спортивній медицині.

4. Здатність використовувати новітні сучасні організаційні системи реабілітаційного процесу у професійній діяльності.

Спеціальні:

1. Здатність адаптувати та застосовувати теоретичні знання у різних специфічних ситуаціях, що виникають під час освітнього процесу та професійної діяльності.

2. Здатність до розв'язання складних спеціалізованих завдань та практичних проблем, що виникають під час професійної діяльності.

3. Здатність до самостійного удосконалення знань та розуміння специфічних особливостей своєї професійної спеціалізації та цінності своєї професії.

4. Здатність проявляти лідерські та комунікативні якості, включаючи здатність до ефективного спілкування на вищому професійному рівні та відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

5. Здатність до формування пізнавальних навичок, безпосередньо пов'язаних з отриманням нових знань, розвитком уяви та креативності серед студентів.

6. Здатність до ефективного спілкування та вирішення проблем іноземною мовою.

7. Здатність до самореалізації творчого потенціалу на шляху до вищих досягнень у професійній діяльності.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
1. Здатність до аналізу та синтезу	Знати способи аналізу, синтезу інформації.	Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних наукових та практичних знань.
2. Здатність визнавати принципи наставництва, співпрацювати в команді з іншими	Знати методи ефективного спілкування, менеджменту командної роботи.	Вміти працювати у команді, дотримуватися меж професійної компетентності, етичних та моральних принципів;	Здатність обмінюватися інформацією з членами колективу, спілкуватися з ними вербально та невербально;	Бути відповідальним при дотриманні етичних, юридичних та професійних вимог

фахівцями та робити свій внесок у командну роботу.		демонструвати поведінку, яка сприяє формуванню сприятливої робочої атмосфери.	дотримуватися відповідного стилю одягу, спілкування та поведінки.	
3. Здатність застосовувати методи ефективного спілкування.	Знати методи вербального та невербального спілкування з пацієнтами/клієнтами у різних станах, опікунами, членами сім'ї, близькими та усіма учасниками реабілітаційного процесу.	Вміти враховувати чинники, які можуть впливати на ефективність спілкування; використовувати відкриті і закриті питання; визначати і інтерпретувати невербальні сигнали спілкування; спілкуватися професійно та зрозуміло з пацієнтами/клієнтами, опікунами, членами сім'ї, близькими та усіма учасниками реабілітаційного процесу; перевіряти чи пацієнт/клієнт розуміє надану інформацію.	Продемонструвати навички уважного слухача та уміння правильно поставити запитання; виразити письмову інформацію зрозумілою мовою.	Бути відповідальним при дотриманні етичних та юридичних вимог, критично аналізувати свої комунікативні уміння та удосконалювати навички спілкування.
4. Здатність навчатися, здійснювати особистий професійний розвиток та впроваджувати знання у практичну діяльність.	Знати методи пошуку навчальних ресурсів та баз даних, принципів навчання; мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	Вміти оцінювати себе критично; вибирати навчальні ресурси; критично аналізувати існуючу реабілітаційну практику, опираючись на сучасні наукові данні; застосовувати знання на практиці, розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Користуватися засобами комунікації; зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефахівців; вивчати досвід колег.	Самостійно вибирати оптимальні навчальні ресурси та впроваджувати сучасні наукові дані у практичну діяльність; відповідати за професійний розвиток, професійно навчатися з високим рівнем автономності.
5. Здатність відповідати за результати професійної діяльності.	Знати свої професійні права та обов'язки; принципи науково доказової	Вміти формувати свою професійну відповідальність, діяти відповідно до неї; приймати рішення застосовуючи	Здатність донести свою позицію до фахівців та нефахівців; ефективно формувати комунікаційну	Відповідати за свою професійну позицію та діяльність; відповідати за прийняття рішень у складних

	практики.	принципи науково доказової практики; діяти у межах посадових обов'язків та професійної компетентності.	стратегію у професійній діяльності	умовах.
6. Здатність до використання інформаційно-комунікаційних технологій у спортивній медицині.	Мати знання в галузі інформаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності	Вміти використовувати інформаційні технології у професійній діяльності	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь.
Спеціальні компетентності				
1. Здатність пояснювати потребу у заходах лікарського контролю, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.	Знати принципи медичної та біопсихосоціальної моделей обмеження життєдіяльності; особливості застосування профілактичних та терапевтичних заходів фізичної реабілітації та їх вплив на стан здоров'я пацієнта/клієнта;	Вміти пояснити поняття «здоров'я» та шляхи його зміцнення в контексті стану конкретного пацієнта/клієнта; пояснити ефективність використання фізичних вправ та змін оточення для відновлення і підтримки здоров'я; пояснити необхідність профілактичних заходів фізичної реабілітації.	Здатність донести свою позицію до фахівців та нефахівців; співробітництво з широким колом осіб (колеги, керівники, клієнти) для провадження професійної діяльності	Здатність працювати автономно, нести відповідальність за достовірність озвученої інформації.
2. Здатність розуміти та пояснювати патологічні процеси, які піддаються корекції заходами спортивної медицини та фізичної реабілітації.	Основи патології, патофізіології, функціональної анатомії; принципи застосування та вплив засобів та методів фізичної реабілітації.	Вміти пояснити реакції організму на ушкодження; загальні принципи і механізми процесів погіршення стану здоров'я, відновлення та одужання у контексті практичної діяльності у фізичній реабілітації; патологічні процеси, які піддаються корекції заходами фізичної реабілітації.	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних наукових та практичних знань.
3. Здатність розуміти та пояснювати	Знати основи патології, патофізіології,	Вміння інтегрувати знання про патологічні процеси	Встановлювати міждисциплінарні зв'язки для	Відповідально відноситися до поширення та

медичні, педагогічні, соціальні аспекти, пов'язані з практикою фізичної реабілітації.	соціології, педагогіки, фізичної реабілітації; взаємозв'язок і взаємовплив фізичної, когнітивної, емоційної, соціальної та культурної сфер.	та спричинені ними розлади, що стосуються стану конкретного пацієнта/клієнта.	досягнення цілей; спілкуватися вербально та невербально.	трактування інформації від фахівців медичної, соціальної, педагогічної, психологічної сфери.
4. Здатність забезпечувати відповідність медичних та реабілітаційних заходів функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.	Знати основи дидактики, теорії та методики фізичної культури, психології; критерії відповідності реабілітаційних заходів актуальному стану здоров'я, функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.	Вміти оцінити функціональні можливості та потреби пацієнта/клієнта; обирати методи впливу/догляду, враховуючи патологію, функціональні розлади, активність та участь особи, контекстові та особистісні фактори; організувати індивідуальні та групові заняття, обирати необхідне обладнання; моніторити стан пацієнта; передбачати та визначати реакцію пацієнта/клієнта на проведення реабілітаційних заходів.	Налагоджувати обмін досвідом; застосовувати вербальну та невербальну комунікацію з пацієнтом/клієнтом; надавати інформацію в оптимальний спосіб.	Нести відповідальність за прийняття рішення щодо відповідності заходів фізичної реабілітації функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.
5. Здатність провадити професійну діяльність відповідно до потреб здоров'я, культурних цінностей та традицій населення України.	Знати основи законодавства України, етичні норми, культурні особливості та традиції сучасного населення України і їх вплив на ставлення людей до питань	Вміти діяти етично, відповідно до законодавства, традицій, релігійних та культурних переконань пацієнта/клієнта та поважати його гідність; забезпечити конфіденційність; аналізувати вербальне та невербальне спілкування пацієнта/клієнта і	На основі знань медичного права та етичного кодексу спілкуватися з особами та групами осіб різної культурної, етнічної, релігійної та соціальної приналежності; використовувати доступну професійну термінологію та	Бути відповідальним при дотриманні етичних та юридичних вимог

	здоров'я та способу життя; вплив віку, статі, соціального становища та переконань пацієнта/клієнта на процес фізичної реабілітації.	відповідно діяти.	пояснення прийнятні для пацієнта/клієнта та його опікунів/родичів.	
6. Здатність шукати шляхи постійного покращення якості медичних послуг.	Знати основи менеджменту, принципи науково-доказової практики.	Вміти удосконалювати професійну діяльність відповідно до сучасних науково-доказових даних.	Встановлювати зв'язки для досягнення цілей; спілкуватися вербально та невербально.	Бути відповідальним за дотримання принципу постійного покращення якості реабілітаційних послуг.

Результати навчання з дисципліни:

1. Демонструвати знання професійного дискурсу, термінології свого фаху, джерел поповнення лексики української та іноземної мови; показувати вміння спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, вміння дотримуватися етики ділового спілкування; складати різні види документів, у тому числі іноземною мовою; аналізувати іншомовні джерела інформації для отримання даних, що є необхідними для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень..
2. Демонструвати вміння роботи із сучасною комп'ютерною технікою; знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; систематизувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням інформаційних та комунікаційних технологій.
3. Демонструвати вміння використовувати біологічні, медичні, педагогічні та психосоціальні аспекти спортивної медицини та фізичної реабілітації, виявляти взаємозв'язки її різних елементів.
4. Прогнозувати, планувати, встановлювати та коректувати цілі, реалізувати індивідуальну програму зі спортивної медицини та фізичної реабілітації відповідно до наявних ресурсів і оточення.
5. Продемонструвати вміння здійснювати заходи зі спортивної медицини та фізичної реабілітації для корекції порушень структури/функцій організму, ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмеженнями участі в діяльності .
6. Демонструвати вміння ефективно провадити професійну діяльність, застосовуючи сучасні науково-доказові дані.
7. Обирати відповідні прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

8. Безпечно та ефективно використовувати пристрої, прилади та обладнання для проведення відповідних заходів; пристрої та обладнання для контролю основних життєвих показників пацієнта; технічні допоміжні засоби.
9. Демонструвати уміння вербального і невербального спілкування з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, участі у мультидисциплінарному спілкуванні.
10. Демонструвати готовність до освоєння нового матеріалу та уміння оцінювати себе критично; демонструвати поглиблення базових знань з допомогою самоосвіти; демонструвати уміння представити і оцінити власний досвід та аналізувати й застосовувати досвід колег, демонструвати здатність обміну досвідом з іншими спеціалістами.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни проводиться упродовж навчального року на 4 році навчання: 45 годин (6 годин – лекційні заняття, 14 годин – практичні заняття), 1,5 кредити ЄКТС.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	ла б.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7
Сучасні уявлення про спортивну медицину. Загальна характеристика впливу фізичних навантажень на організм спортсменів	5	3			Написання реферату за обраною науковою темою	2
Визначення стану здоров'я. Антропометричні та соматоскопічні методи дослідження. Оцінка фізичного розвитку: метод стандартів, індексів, кореляції.	9		6			3
Лікарсько-педагогічний контроль за особами, що займаються фізичною культурою та спортом.	5	3				2
Визначення функціонального стану організму спортсмена.	11		8			3
Класифікація проб з фізичним навантаженням. Типи реакції серцево-судинної системи на фізичне навантаження.	6	3				3
Методики визначення фізичної працездатності. Субмаксимальний тест PWC 170; Гарвардський степ-тест; Тест Наваккі; Тест Купера	9		6			3

Дитяча спортивна медицина. Особливості лікарсько-педагогічного контролю за юними спортсменами	6	4			2
Медичне забезпечення спортивних змагань. Невідкладна допомога. Захворювання і травми у спортсменів. Причини. Профілактика.	8		6		2
Психологічне забезпечення спортивної діяльності	5	3			2
Психодіагностика в спорті	8		6		2
Раптова смерть в спорті. Причини. Профілактика раптової смерті у спортсменів.	8	4			4
Основні засоби, що використовуються у цілях оптимізації процесів відновлення та підвищення фізичної працездатності спортсменів	12		8		4
Всього	90	20	40		30

4. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасні уявлення про спортивну медицину. Загальна характеристика впливу фізичних навантажень на організм спортсменів	3
2	Лікарсько-педагогічний контроль за особами, що займаються фізичною культурою та спортом.	3
3	Класифікація проб з фізичним навантаженням. Типи реакції серцево-судинної системи на фізичне навантаження.	3
4	Дитяча спортивна медицина. Особливості лікарсько-педагогічного контролю за юними спортсменами	4
5	Психологічне забезпечення спортивної діяльності	3
6	Раптова смерть в спорті. Причини. Профілактика раптової смерті у спортсменів.	4

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Визначення стану здоров'я. Антропометричні та соматоскопічні методи дослідження. Оцінка фізичного розвитку: метод стандартів, індексів, кореляції.	6
2.	Визначення функціонального стану організму спортсмена.	8
3.	Методики визначення фізичної працездатності. Субмаксимальний тест PWC 170; Гарвардський степ-тест; Тест Наваккі; Тест Купера	6

4.	Медичне забезпечення спортивних змагань. Невідкладна допомога. Захворювання і травми у спортсменів. Причини. Профілактика.	6
5.	Психодіагностика в спорті	6
6.	Основні засоби, що використовуються у цілях оптимізації процесів відновлення та підвищення фізичної працездатності спортсменів	8

6. Теми лабораторних занять

Згідно робочої програми з дисципліни «Фізична реабілітація та спортивна медицина» лабораторні заняття не заплановані.

7. Теми для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасні уявлення про спортивну медицину. Загальна характеристика впливу фізичних навантажень на організм спортсменів	2
2	Визначення стану здоров'я. Антропометричні та соматоскопічні методи дослідження. Оцінка фізичного розвитку: метод стандартів, індексів, кореляції.	3
3	Лікарсько-педагогічний контроль за особами, що займаються фізичною культурою та спортом.	2
4	Визначення функціонального стану організму спортсмена.	3
5	Класифікація проб з фізичним навантаженням. Типи реакції серцево-судинної системи на фізичне навантаження.	3
6	Методики визначення фізичної працездатності. Субмаксимальний тест РВС 170; Проба Мартінета; Гарвардський степ-тест; Тест Наваккі; Індекс Руф'є. Тест Купера	3
7	Дитяча спортивна медицина. Особливості лікарсько-педагогічного контролю за юними спортсменами	2
8	Медичне забезпечення спортивних змагань. Невідкладна допомога. Захворювання і травми у спортсменів. Причини. Профілактика.	2
9	Психологія спорту	2
10	Психодіагностика в спорті	2
11	Раптова смерть в спорті. Причини. Профілактика раптової смерті у спортсменів.	4
12	Основні засоби, що використовуються у цілях оптимізації процесів відновлення та підвищення фізичної працездатності спортсменів	4

8. Індивідуальні завдання:

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (далі – ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання з курсу «**Фізична реабілітація та спортивна медицина**» – це вид навчально-дослідної роботи бакалавра, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Вид ІНДЗ – написання реферату з дисципліни «**Фізична реабілітація та спортивна медицина**» або підготовка доповіді з презентацією за однією з переліку наданих нижче тем.

Тематика рефератів та доповідей для ІНДЗ:

1. Передпатологічні стани та патологічні зміни в наслідок гострого фізичного перевантаження.
2. Симптоми, клініка, та лікування печінкового больового синдрому
3. Симптоми, клініка та лікування перетренованості
4. Характеристика допінгів. Організація антидопінгового контролю в Україні
5. Медичне забезпечення спортивного тренування та змагань
6. Самоконтроль в масовій фізичній культурі та спорті
7. Загальна характеристика захворювань у спортсменів
8. Профілактика спортивного травматизму
9. Оздоровче тренування. Методи дозування фізичних навантажень в оздоровчому тренуванні. Методи контролю адекватності і ефективності оздоровчого тренування
10. Методика електрокардіографічного обстеження спортсменів. Особливості електрокардіограми спортсменів.
11. Сучасні методики тестування спортсменів інвалідів
12. Класифікація відновлювальних засобів. Загальні принципи використання відновлювальних заходів. Фармакологічні засоби відновлення спортсменів
13. Медичні аспекти спортивного добору. Морфофункціональні показники спортивного добору

14. Визначення фізіологічних показників тренуваності. Фактори які погіршують фізичну працездатність і здоров'я спортсменів

9. Методи навчання

1. Словесний метод.
2. Наочний метод.
3. Вивчення та аналіз прикладного матеріалу.
4. Аналіз та синтез інформації.
5. Поєднання логічного та історичного аналізу.
6. Функціонально-структурного аналізу.
7. Порівняння та зіставлення.

10. Методи контролю

1. Поточний контроль – відвідування занять, відповіді за темами, виконання самостійної та індивідуальної роботи, написання модульної роботи за змістовним модулем.
 2. Підсумковий контроль – ПМК.
- Контроль з навчальної діяльності студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою результати якої оцінюються за 200-бальною шкалою.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Максимальна кількість балів за поточний контроль за темами						ІНДЗ	ПМК	Бали
T1	T2	T3	T4	T5	T6			
17	17	17	17	17	17	8	80	200

Здійснюється під час практичного заняття та включає загальну оцінку теоретичних та практичних знань з теми заняття:

- «5» - 17 балів;
- «4» - 12 балів;
- «3» - 9 балів;
- «2» - 0 балів.

Самостійна робота студента (доповідь написаного реферату, презентація) оцінюється: 1 – 8 балів.

12. Методичне забезпечення

1. Рекомендована література.
2. Мультимедійний лекційний матеріал.

13. Рекомендована література

Основна:

1. Вайнбаум Я. С. Гигиена физического воспитания и спорта: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / Я.С. Вайнбаум, В.И. Коваль, Т.А.Родионова. – М.: Издательский центр «Академия», 2002. – 240 с.

2. Відновлювальні засоби працездатності у фізичній культурі і спорті: підручник / І.О.Ячнюк, О.О.Воробйов, Л.В.Романів, Ю.Б.Ячнюк та ін. – Чернівці: Книги – XXI, 2009. – 432 с.
3. Дубровский В.И. Спортивная медицина: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений. – 2-е изд., доп. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2002. – 512 с.
4. Куклиненко О.С. Подготовка спортсмена: фармакология, физиотерапия, диета / О.С.Кулиненко. – М.: Сов. спорт, 2009. – 432 с.
5. Лавенець В.М., Спортивна травматологія / В.М.Лавенець, Я.А.Лінько. – К.: Олімп. літ., 2008. -2015 с.
6. Медицинская реабилитация в спорте : Руководство для врачей и студентов / Под общ. ред. В.Н. Сокрута, В.Н. Казакова.— Донецк: «Каштан», 2011. — 620 с.
7. Романчук О.П. Лікарсько-педагогічний контроль в оздоровчій фізичній культурі: навч.-метод. пос. – Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2010. – 206 с.
8. Физиологическое тестирование спортсмена высокого класса Под ред. Дж.Дункана Мак-Дугалля , Говарда Э.Уэнгера, Говарда Дж.Грина. Киев Олимпийская литература. 1998.-431 с.
9. Фізична реабілітація, спортивна медицина : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В. В. Абрамов, В. В. Клапчук, О. Б. Неханевич [та ін.] ; за ред. професора В. В. Абрамова та доцента О. Л. Смирнової. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – 456 с.
10. Шاپовалова В.А., Коршак В.М., Гончаренко Л.І., Халтагарова В.М., Шимеліс І. В. Спортивна медицина і фізична реабілітація - К.: Медицина, 2008. - 246 с.

Додаткова:

1. Валецька Р.О. Основи медичних знань / Р.О.Валецька. – Луцьк: Вол. Обл. друкарня., 2008. – 378 с.
2. Макарова Г. А. Лабораторные показатели в практике спортивного врача : [справочное руководство] / Г. А. Макарова, Ю. А. Холявко. – М. : Советский спорт, 2006. – 200 с.
3. Медико-біологічні основи фізичної культури і спорту / П.С. Назар, О.О.Шевченко, Т.П.Гусєв. – К.:Олімп. Л-ра, 2013. – 328 с.
4. Петриченко Т.В. Перша медична допомога / Т.В. Петриченко. – К.: Медицина, 2007. -248 с.
5. Спортивная медицина : практические рекомендации / Г. Дуглас Белл, В. Лан, Д. Линдсей [и др.] ; пер с англ. Г. Гончаренко ; под ред. Р. Джексона. – К. : Олимпийская литература, 2003. – 383 с.
6. Спортивная метрология : [учебное пособие] / [В. В. Афанасьев, А. В. Муравьев, И. А. Осетров, П. В. Михайлов]; под. ред. В. В. Афанасьева. – Ярославль : Изд-во ЯГПУ, 2009. – 242 с.
7. Уилмор Дж. Х. Физиология спорта / Дж. Х. Уилмор, Д. Л. Костилл. – К. : Олимпийская литература, 2005. – 502 с.

8. Эндокринная система, спорт и двигательная активность / Дешене М. Р., Дохи К., Луис А. Б. [и др.] ; под ред. У. Дж. Кремера и А. Д. Рогола ; пер. с англ. И. Андреев. – К. : Олимпийская литература, 2008. – 600 с.
9. ACC/AHA 2006 Guideline for the Management of Patient with Valvular Heart Disease / Bonow R. O. [et al.] // Circulation. – 2006. – № 1. – 148 p.
10. Ades L. Cardiovascular Genetics Working Group. Guidelines for the diagnosis and management of Marfan syndrome / Ades L. // Heart Lung Circ. – 2007. – № 16. – P. 28-30.
11. Chevalier L. Sudden unexpected death in young athletes: reconsidering „hypertrophic cardiomyopathy“ / Chevalier L. // Eur. J. Cardiovasc. Prev. Rehabil. – 2009. – №3. – P. 23.
12. Exercises: friend or foe? / [F. J. Dangardt, W. J. McKenna, T. F. Lusher, J. E. Deanfield] // Nature reviews cardiology. – 2013. – V. 10. – P. 495-507.
13. Guidelines for the management of grown-up congenital heart disease / [Baumgartner H., Bonhoeffer P., De Groot N. M. et al.] // Eur. Heart Journal. – 2010. – P. 249.
14. HCM and other cardiomyopathies / Maron B. J., Ackerman M. J., Nishimura R. A. [et al.] // JACC. – 2005. – 45 (8). – P. 1340-1345.
15. Highlights of the American Heart Association: Guidelines for CPR and ECC / Michael R. Sayre, Marc D. Berg, Robert A. Berg [et al.]; Editor Mary Fran Hazinski. – American Heart Association, 2010. – 28 p.
16. Keer R. Hypermobility syndrome: Recognition and management for physiotherapists / Keer R., Grahame R. – Harley Street, 2003. – 234 p.
17. Maron B. J. The heart of trained athletes: cardiac remodeling and the risks of sports, including sudden death / Maron B. J., Pelliccia A. // Circulation. – 2006. – V. 114., № 15. – P. 1633–1644.
18. Recommendations and considerations related to preparticipation screening for cardiovascular abnormalities in competitive athletes / Maron B. J., Thompson P. D., Ackerman M. J. [et. al.] // Circulation. – 2007. – № 115. – P. 1643–1655.
19. Recommendations for physical activity and recreational sports participation for young patients with genetic cardiovascular diseases / Maron B. J., Chaitman B. R., Ackerman M. J. [et. al.] // Circulation. – 2004. – № 109 (22). – P. 2807–16.
20. Sports cardiology essentials / C. E. Lawless, M. J. Ackerman, Ahmed S. [et al.]. – New York : Springer, 2011. – 412 p.

14. Інформаційне забезпечення.

1. <http://sport-med.com.ua>